

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ พฤติกรรมอนามัยของชาวไทยภูเขาเผ่าม้งบ้านหนองหอย
 เก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ :
 พฤติกรรมการดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย

ชื่อผู้เขียน นายเชิดชัย อริยานุชิตกุล

สาขารณศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ทญ. อัญชลี ดุษฎีพรหม	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ทองปาน เทียมราช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การเลือกวิธีรักษาตนเองของชาวเขาเผ่าม้งที่บ้านหนองหอยเก่า โดยรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ ทั้งอย่างไม่เป็นทางการและแบบเฉพาะบุคคล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละและการบรรยาย จากการศึกษาพบว่า ชาวเผ่าม้งบ้านหนองหอยเก่ามีความเชื่อเรื่องขวัญและผีวิญญาณว่าสามารถทำให้เกิดความเจ็บป่วยแก่คนได้ มีการบำบัดด้วยการเรียกขวัญและเลี้ยงผี เพื่อเป็นการขอขมาต่อผีวิญญาณนั้น อาจเรียกขวัญก่อนและหรือหลังจากรับการรักษาด้วยการแพทย์แผนใหม่ก็ได้ สำหรับสาเหตุของความเจ็บป่วยอื่นๆ ที่พบบ่อยได้แก่เลือดลมไม่ดีไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดอาการจุกแน่นท้องปวดท้อง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.1) รักษาด้วยการใช้สมุนไพร "ปู่เลย" ความเจ็บป่วยที่เกิดจากอากาศไม่ดี ทำให้เกิดอาการไข้

หรือปวดศีรษะ ชาวมังที่ศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48.9) มีวิธีบำบัดด้วยการชื้อยามารับประทานเอง ความเจ็บป่วยที่เกิดจากการกินผิด ทำให้เกิดปวดท้องหรือท้องเสีย ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.4) ใช้วิธีชื้อยามารับประทานเอง ความเจ็บป่วยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ทำให้เกิดบาดแผลหรือปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.6) จะชื้อยามารับประทานเอง และ (ร้อยละ 51.1) ใช้วิธี "ชื้อข้าว" เมื่อมีอาการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ (ชื้อข้าว เป็นวิธีการบรรเทาอาการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อแบบพื้นบ้านด้วยการเผากระดาษในถ้วยหรือแก้ว เพื่อให้เกิดสุญญากาศภายในถ้วยหรือแก้ว จากนั้นจึงนำถ้วยหรือแก้วนั้นไปครอบบริเวณที่ปวด) และการมีพยาธิหรือเชื้อโรค ชาวมังเชื่อว่าต้องทำการรักษาด้วยการแพทย์แผนใหม่

ชาวมังที่ทำการศึกษานี้ มีความเชื่อว่าเรียกขวัญเพื่อความสบายใจ ความคิดเห็นที่มีต่อสมุนไพรนั้น มีความเชื่อถือในสรรพคุณของยาเพราะเคยใช้แล้วได้ผล และเพราะพ่อแม่เคยใช้ ส่วนความคิดเห็นต่อแหล่งบริการสาธารณสุขแผนใหม่เห็นว่า เป็นแหล่งที่ให้ผลในการรักษาหายเร็ว โดยเชื่อว่าโรงพยาบาลเป็นแหล่งที่ให้การรักษาความเจ็บป่วยขั้นรุนแรงที่แหล่งบริการสาธารณสุขอื่นรักษาไม่ได้แล้ว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Independent Study Title Health Behavior Among Hmong Hill-Tribe
 People In Nonghoy Kaow Village, Tambon
 Mae Ram, Mae Rim District, Chiang Mai
 Province : Self Care Behavior In illness.

Author

Mr. Cherdchai Ariyanuchitkul

M.P.H.

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Anchalee Dusadeephan	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Jaratbhan Sanguansermsri	Member
Lecturer Dr. Tongpaan Tiamraj	Member

Abstract

The objective of this study is to find out knowlege
 attitude and practice of self-care behavior in simple illness
 among Hmong, a hill tribe in Ban Nonghoy Kaow. The data was
 collected from the Hmong by observation and interviewing both
 informal and with guide lines. Key persons were also interview.
 Descriptive analysis was carried out. The study show that Hmong
 in the village believe that Kwan and spirit affected human illness.
 A ceremony to call the Kwan and to give food to the spirit were

believed to relief the illness because it is a kind of asking for forgiveness and can be done before or after modern medicine treatment. The illness found are : body dysfunction, which will lead to dyspepsia; most Hmong (68.1%) are treated with a herbal medicine called Puloey. Bad weather causes fever or headach, for which most Hmong (48.9%) buy medicaments at local drug store. Eating incorrectly resulting in abdominal cramps or diarrhea is treated by taking modern drug (57.4%). Accidents leading to wound or muscle pains are treated in the farmer case by applying topical modern medicine (59.6%). In the latter care by Chuzhour (burning paper in cup or a glass, and by vacuum method drawing out the bad effects). Microbials or intestinal parasites must be treated with modern medicine.

The studied Hmong believe that calling the Kwan is a kind of moral support. They believe in herbal medicine because of successful experience or because they are following their parent example. They look upon the local health station as a place to receive rapid efficient and minor treatment, while hospitals provide treatment for more serious cases beyond the competence the local health station.